

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เอกสารเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบ
4. การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ จุดหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้

- ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครอง ในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

- เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์

พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

- ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลก อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการ บริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และ

สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของ
สรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทาง
ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตาราง 2 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 ชั้นม.4 -ม. 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 -ม.6	1. ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการ เปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ	เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่ ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์สากลตัวอย่างเวลาและ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของสังคมมนุษย์ ที่มีปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
	2. สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็น ระบบ	ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดย นำเสนอตัวอย่างที่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษทาง ประวัติศาสตร์ผลการศึกษาหรือโครงการ ทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตาราง 3 ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.2 ชั้น ม.4 –ม. 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-ม.6	1. วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก	<ul style="list-style-type: none"> - อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรทีส ไนล์ ฮวงโห ลินฉู่ และอารยธรรมกรีก-โรมัน - การติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตก และอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีต่อกันและกัน
	2. วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เช่น ระเบิดปรมาณู การฟื้นฟู ศิลปะวิทยาการ สงครามครูเสด การสำรวจทางทะเล การปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ การปฏิวัติอุตสาหกรรม จักรวรรดินิยม ลัทธิชาตินิยม เป็นต้น
	3. วิเคราะห์ผลกระทบของการขยายอิทธิพลของประเทศในยุโรปไปยังทวีปอเมริกา แอฟริกาและเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือ และความขัดแย้งของมนุษยชาติในโลก
	4. วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21	<ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์ระเบิดตึก World Trade Center (เวิลด์เทรด เซ็นเตอร์) 11 กันยายน 2001 - การขาดแคลนทรัพยากร - การก่อการร้าย และการต่อต้านการก่อการร้าย - ความขัดแย้งทางศาสนา ฯลฯ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตาราง 4 ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 ชั้น ม.4 –ม. 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 – ม.6	1. วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย	- ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย
	2. วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย	อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่างๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป ฯลฯ
	3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน	- บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย
	4. วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	- อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก และตะวันออกที่มีต่อสังคมไทย - ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ที่มีส่วนสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย - ปัจจัยที่ส่งเสริมความสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน
	5. การวางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย	- สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย - วิถีชีวิตของคนไทยในสมัยต่าง ๆ - การสืบทอดและเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทย

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ - แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ - วิธีการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

ตาราง 5 โครงสร้างรายวิชา ส33104 ประวัติศาสตร์สากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ (สาระการเรียนรู้แกนกลาง)	หน่วยที่/ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
1	1.วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลก ตะวันออกกับโลก ตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก	การติดต่อระหว่างโลก ตะวันออกกับโลกตะวันตก และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ที่มีต่อกันและกัน	พัฒนาการยุโรป สมัยกลาง	4	30
2	2. วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน	เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เช่น ระเบิดอปรินตัน การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ สงครามครูเสด การสำรวจทางทะเล การปฏิรูปศาสนา	พัฒนาการยุโรป สมัยใหม่	12	40

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ (สาระการเรียนรู้ แกนกลาง)	หน่วยที่/ชื่อ หน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		การปฏิบัติวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติอุตสาหกรรม จักรวรรดินิยม ลัทธิ ชาตินิยม เป็นต้น			
3	3. วิเคราะห์ผล กระทบของการ ขยายอิทธิพลของ ประเทศในยุโรปไป ยังทวีปอเมริกา แอฟริกาและเอเชีย	การขยายการค้าอาณานิคมและผลกระทบ ความร่วมมือ และความขัดแย้งของมนุษยชาติในโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 20	มนุษยชาติใน คริสต์ศตวรรษ ที่ 20 ถึงปัจจุบัน	4	30

เอกสารเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

1. ความหมายของชุดการเรียนรู้

พิเศษ ภัทรพงษ์ (2540 : 16) ได้ให้ความหมายชุดการเรียนรู้หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ชุดการสอนไว้ว่า เป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูป ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยความสะดวกเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สุภาพร บุญหนัก (2544 : 8) ได้กล่าวถึงความหมายชุดการเรียนรู้หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ชุดการสอนไว้ว่า เป็นการนำเอาสื่อการเรียนการสอนหลาย ๆ อย่างมาใช้รวมกัน โดยให้สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง เนื้อหา และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ หรือทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 51) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า ชุดการเรียนเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในกล่องซอง หรือกระเป๋า ชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วย เนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงาน การทำกิจกรรม

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับ การออกแบบและจัดอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและวัสดุอุปกรณ์ โดยกิจกรรม

ต่างๆ ดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียน ได้ศึกษาจากประสบการณ์ทั้งหมด

สมเดช สีแสง (2543) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หรือชุดการสอนเป็นสื่อประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอนเท่านั้น ชุดการเรียนรู้จึงเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสม โดยอาศัยระบบบูรณาการสื่อหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในหน่วยการเรียนนั้น ๆ นั่นคือ ชุดการเรียนรู้ชุดหนึ่ง ๆ จะมีระบบการใช้สื่อการสอนแบบประสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการเรียนรู้ มิใช่เป็นเพียงกล่องหรือหีบบรรจุสื่อการสอนเท่านั้น หากแต่ต้องมีระบบการใช้ คือ กำหนดรายละเอียดของความสัมพันธ์ และอำนวยความสะดวกในเรื่องการใช้สื่อ การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลเบ็ดเสร็จอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ชุดการสอนนั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวโน้มใหม่ของการผลิตสื่อในชุดการเรียนรู้นั้น คือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยผู้สอนมาเป็นสื่อซึ่งช่วยผู้เรียน ดังนั้น ลักษณะการใช้สื่อซึ่งผู้เรียนเรียนรู้จากการประกอบกิจกรรม และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองนั้น การใช้สื่อการสอนจึงต้องเป็นไปในรูปแบบของสื่อประสม ซึ่งได้ผลกว่าการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

คุณภรณ์ รัตมีมารีย์ (2547) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดโปรแกรมการสอน แต่ละหน่วยประกอบด้วยสื่อการสอน เครื่องมือการเรียนรู้ เครื่องมือแนะนำผู้สอนหรือคู่มือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง คำบรรยาย ลักษณะของผู้เรียนที่ตั้งใจเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีกระบวนการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีขั้นตอนที่จัดไว้เป็นระบบ และใช้สื่อหลายชนิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งหนึ่ง มีเนื้อหาเป็นเรื่องเฉพาะมีรายละเอียด และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งสื่อประกอบบรรจุไว้ในกล่อง ให้นักเรียนสามารถศึกษาได้หรือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ระบุไว้ได้

2. ประเภทของชุดการเรียนรู้

สุนันท์ สังข์อ่อน (2526 : 134) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ออกเป็น

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นสำหรับครู ใช้ประกอบการบรรยาย ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้มากมายหลายชนิด เช่น แผ่นโปสเตอร์ เป็นต้น
2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นสำหรับนักเรียนเป็นชุดย่อย อาจใช้สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้ โดยในแต่ละศูนย์จัดให้มีชุดการเรียนรู้ครบชุดตามจำนวนนักเรียนในแต่ละศูนย์กิจกรรมนั้น
3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นสำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถของตน และประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 118) ได้จำแนกชุดการเรียนรู้ตามลักษณะการใช้ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่ช่วยมุ่งขยายเนื้อหาสาระ การสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากเป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูบอกเป็นผู้ใช้ บางครั้งจึงเรียกว่า “ชุดการ สอนสำหรับครู” ซึ่งชุดการเรียนรู้จะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งเป็นหัวข้อที่บรรยายและ ประกอบกิจกรรมได้ตามระดับชั้นสื่อที่ใช้อาจเป็นแผนการสอน สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ เพื่อให้ ผู้เรียนได้อธิบายตามปัญหาและหัวข้อที่กำหนดให้ ซึ่งบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะสมกับสื่อ การเรียนรู้ ถ้าเป็นอุปกรณ์ราคาแพงขนาดใหญ่เกินไปหรือมีชีวิตเราจะไม่ใส่ในชุดการเรียนรู้ แต่จะ กำหนดไว้ให้ครูต้องเตรียมล่วงหน้า

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดย่อย ที่มีจำนวนเท่ากันที่แบ่ง ไว้ในแต่ละหน่วยจะมีสื่อหรือบทเรียนครบตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรม โดยใช้สื่ออยู่ในรูปของสื่อ ประสม อาจใช้เป็นสื่อรายบุคคลหรือสำหรับกลุ่มที่ผู้เรียนตั้งศูนย์ไว้ใช้ร่วมกัน ผู้เรียนที่เรียนจากชุด การเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มจะต้องการให้ครูช่วยเหลือซึ่งเป็นเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเรียนเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้วผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เองระหว่างประกอบ กิจกรรมการเรียนรู้สามารถถามครูได้ตลอดเวลา

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นการที่บุคคลจัดระบบขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนด้วย ตนเอง เรียนนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ในคูหา เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำแบบทดสอบ เพื่อประเมินผล ความก้าวหน้าและศึกษาชุดการเรียนรู้ต่อไป เมื่อมีปัญหาระหว่างเรียนจะปรึกษาครูผู้สอนพร้อมที่จะให้ ความช่วยเหลือในฐานะผู้ประสานงาน ผู้เรียนอาจนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ที่บ้านได้ด้วย โดยมีบุคลากร หรือผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลือ ชุดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยฝึกฝนความสามารถและส่งเสริมนิสัย ของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ด้วย

4. ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้และผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากันแต่มุ่ง สอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าห้องเรียนประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์ เช่น ชุดการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล

ลักษณะของชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลนี้ ผู้เรียนสามารถใช้และเรียนรู้ ด้วยตนเอง (Self – Instruction Package) ประกอบด้วย บทเรียนสำเร็จรูป แบบประเมินผลและวัสดุ อุปกรณ์การเรียน

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับการเรียนแบบเป็นกลุ่มย่อย

ภายในชุดการเรียนรู้จะจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในบัตรคำ โดยจัดเป็นลักษณะของศูนย์การเรียนรู้(Learning Center)

3. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยายของครู (Instruction Package)

เป็นกิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างมีระบบโดยจัดไว้ในกล่อง สำหรับช่วยครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้พร้อม ๆ กัน ตามเวลาที่กำหนด

จากการจำแนกประเภทของชุดการเรียนรู้ที่ทั้ง 3 ท่านกล่าวมานี้ ผู้ศึกษาได้จัดประเภทชุดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้น เข้าอยู่ในชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคล สื่อที่จัดทำนี้กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และลักษณะเนื้อหา เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะของชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลนี้ ผู้เรียนสามารถใช้และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีคำแนะนำ ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบทดสอบ ใบเฉลย ให้นักเรียน ได้เรียนรู้เอง ประเมินผลตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำ กระตุ้นการเรียนรู้ การทดสอบหลังเรียน และนำอภิปราย สรุป เพื่อให้เกิดความรู้

3. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ ถือเป็นอุปกรณ์ที่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ชุดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ถ้าขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง อาจจะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 95-96) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ
2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้ตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับให้ผู้เรียนศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นสิ่งพิมพ์ หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์

คณาภรณ์ รัศมีมารีย์ (2547) กล่าวถึง คุณค่าของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ แฮริสเบอร์เกอร์ มี 5 ประการ คือ

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองก่อนว่ามีความสามารถอยู่ในระดับใด หลังจากนั้นก็เริ่มต้นเรียนในสิ่งที่ตนเองก็ไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว

2. นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจไม่จำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่
3. เมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันทีเวลาไหนก็ได้ และได้ทราบผลการเรียนของตนเองเลยเช่นกัน
4. นักเรียนมีโอกาสได้พบปะกับผู้สอนมากขึ้น เพราะผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ครูก็มีเวลาให้คำปรึกษากับผู้มีปัญหาในขณะที่เรียนชุดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยตนเอง
5. นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับผู้เรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมนั้นใหม่ จนผลการเรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้ประกอบด้วยส่วนสำคัญได้แก่ คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ คำชี้แจงหรือการมอบงานในใบงาน ความรู้ กิจกรรม วัสดุ กราฟฟิก รูปภาพต่าง ๆ แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน

4. ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดี

ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดี จึงพอสรุปได้ว่า ต้องมีความสะดวกในการใช้ ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง มีคำสั่ง มีจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การประเมินผลครบตามจุดประสงค์ มีการทดลองใช้และหาประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการสามารถยืดหยุ่น ได้ตามเนื้อหา เวลา และโอกาส

5. การนำชุดการเรียนรู้ไปใช้

การนำชุดการเรียนรู้ไปใช้จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอน คือ ขั้นการทดสอบ ก่อนการเรียนการสอน เพื่อทดสอบดูความรู้พื้นฐานของนักเรียน ขั้นการสร้าง ความสนใจหรือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น สนใจที่จะประกอบกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รู้จักค้นหาคำตอบ ขั้นประกอบกิจกรรม ขั้นสรุปบทเรียนเพื่อสรุปความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดและขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อประเมินดูว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่

การศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดของเอกสารและสื่อที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีขั้นตอนที่จัดไว้เป็นระบบ รายวิชา ส 33104 ประวัติศาสตร์สากล ชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียนประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 6 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 เรื่อง การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ
- ชุดที่ 2 เรื่อง การกำเนิดรัฐชาติและการปฏิรูปศาสนา
- ชุดที่ 3 เรื่อง การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตก
- ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิวัติวิทยาศาสตร์และการปฏิวัติอุตสาหกรรม
- ชุดที่ 5 เรื่อง ยุคภูมิธรรมและแนวคิดประชาธิปไตย

ชุดที่ 6 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถตามความต้องการของตนเอง ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ทำให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของครู ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับครูผู้สอน ได้รับความสนใจให้กับผู้เรียน ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาใน ทุก ๆ ด้าน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบ

1. ความหมายของเพลง

วิจิตรา เจือจันทร์ (2533: 28) กล่าวว่าเพลง หมายถึง บทประพันธ์ที่มีทำนองใช้ขับร้องหรืออาจจะมีดนตรีประกอบด้วยซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของคนทุกชาติ เป็นสิ่งจรรโลงใจทำให้ทุกคนเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่ายที่สุด ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาเป็นสื่อหลักหรือสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอนได้

อัศวิทย์ เรื่องรอง (2539 : 90) กล่าวว่า เพลง หมายถึง วรรณกรรมประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการรังสรรค์ขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ผ่านภาษาอันเป็นวัสดุในการสื่อสาร เช่นเดียวกับวรรณกรรมโดยทั่วไป บทเพลงมีลักษณะเด่น คือ ด้านการใช้ภาษาที่ผ่านการเลือกสรรกลั่นกรอง

ความหมายของเพลง สรุปได้ว่า เพลงหมายถึง เสียงสำเนียงขับร้องที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สื่อออกมาเป็นอารมณ์ ความรู้สึก โดยใช้ภาษา

2. ความสำคัญของเพลง

ราตรี รุ่งทิวชัย (2539 : 61) ในการสอนหากครูที่มีเทคนิคในการนำเพลงมาสอนสอดแทรกได้ทุกครั้ง นักเรียนจะมีความสุขในการเรียนมาก อาจใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ทบทวนหรือเพื่อสรุปการสอน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 13) กล่าวว่าการใช้เพลงประกอบการสอนจะช่วยกล่อมเกลารมณ์จิตใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เคร่งเครียดจนเกินไป ถ้าครูแต่งเพลงเทียบทำนองเพลงปัจจุบันได้นักเรียนก็จะร้องเพลงได้เร็วขึ้น การใช้เทปเพลงนั้น นักเรียนไม่ศรัทธาเท่าครูร้องเพลงด้วยตัวเอง ยิ่งเพลงใดทำทำประกอบได้ด้วยนักเรียนก็จะสนุกสนานและจำเนื้อเพลงได้เร็ว

สรุปได้ว่าเพลงมีความสำคัญต่อความรู้สึกอารมณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และมีความสุขในการเรียน

3. การใช้เพลงประกอบการสอน

สุปรียา มาลากาญจน์ (2523 :104) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนมี 3 ประเภท ดังนี้

1. บทเพลงที่มีเนื้อหาในบทเรียนโดยตรง หมายถึง เนื้อบทเพลงบางตอน สามารถขับร้องเป็นทำนองเพลงได้เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพวงมาลัย เป็นต้น
2. บทเพลงที่แต่งประกอบบทเรียนโดยตรง เช่น เพลงสระต่าง ๆ เพลงคุณธรรม เพลงแปรงฟัน เป็นต้น
3. บทเพลงที่ใช้ขับร้องกันอยู่ทั่วไป อาจเป็นเพลงไทยเดิม เพลงสากล เนื้อหาเหล่านี้ความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

ลออ ชูติกร (2527 : 540) กล่าวว่า การนำเพลงและดนตรีมาประกอบการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียนอื่น ๆ อาจทำได้ดังนี้

1. ใช้เพลงเป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนแล้วโยงไปหาวิชาอื่น ๆ เช่น เพลงมีเนื้อหาที่บอกเรื่องราวต่าง ๆ สมบูรณ์ในตัวก็สามารถนำเพลงมาให้เด็กร้อง และอธิบายข้อความตามเนื้อหาของเพลงแล้วโยงไปถึงการเล่น การเล่าเรื่อง

2. การใช้เพลงเป็นส่วนประกอบให้สัมพันธ์กับบทเรียน คือเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วนำเพลงสัมพันธ์กับบทเรียนเข้ามาแทรก

- 2.1 ใช้เพลงเป็นการนำเข้าบทเรียนเพื่อดึงความสนใจเด็กให้เกิดความกระตือรือร้นในห้องเรียน

- 2.2 ใช้เพลงแทรกตอนกลางบทเรียน เมื่อเห็นว่าเด็กเริ่มแสดงอาการเบื่อหน่ายครูต้องพยายามหาวิธีการเปลี่ยนบรรยากาศ วิธีที่ได้ผลดีคือ การนำเพลงมาร้องแทรกเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศควรเป็นเพลงที่เด็กร้องได้มาก่อน

- 2.3 ใช้เพลงร้องภายหลังบทเรียน ซึ่งเท่ากับเป็นการทบทวนบทเรียนด้วย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540 : 116) กล่าวว่า การนำเพลงไปใช้ประกอบการเรียนการสอนสามารถเลือกใช้ได้หลายกิจกรรม เช่น

1. ร้องเพลงให้จังหวะ ทำท่าทางประกอบ
2. ร้องเพลงทำเสียงดัง – ค่อย ไม่มีเสียง แสดงท่าทาง
3. ร้องเพลงประสานเสียง
4. เล่นบทบาทสมมติ
5. ทำท่าค้ำไม้ขยับเขยื้อน
6. เกมทำตามคำสั่ง

สุกรี เจริญสุข (2541 : 24 – 26) กล่าวว่า คุณสมบัติของเพลงที่ดีประกอบการสอนสำหรับเด็กมีดังนี้

1. ต้องเป็นเพลงที่ดีมีเสียงดีจังหวะดีทำนองดีเนื้อร้องดี
2. เพลงเด็กต้องมีคุณสมบัติของความไพเราะและร่าเริงแจ่มใส ใช้บันไดเสียงที่ร่าเริง จังหวะสนุกสนานเร้าใจมีคุณภาพเสียงของเครื่องดนตรีที่ดี
3. เพลงเด็กต้องเป็นเพลงที่มีความสดใสและจริงใจเพื่อเพลงจะได้ไปรักษาความจริงและเสริมสร้างสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวเด็ก
4. ต้องเป็นเพลงที่มีเสียงประสานที่ดี หมายความว่า มีความกลมกลืนกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียว สามัคคีกัน มีความคล่องจอง ความไพเราะ เป็นต้น

การใช้เพลงประกอบการสอน สรุปได้ว่า สามารถนำเพลงไปใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้างความสนใจนักเรียน นำเข้าสู่บทเรียน หรือเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนช่วยให้เด็กผ่อนคลาย และยังช่วยให้นักเรียนจดจำรายละเอียดได้แม่นยำ

การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของสื่อ เป็นการตรวจสอบหาคุณภาพของบทเรียนที่ทำให้นักเรียนเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการหาประสิทธิภาพและขั้นตอนการดำเนินการไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 494 – 497) กล่าวว่า การทดสอบประสิทธิภาพตรงกับภาษาอังกฤษ คำว่า “Development Testing” หมายความว่า การตรวจสอบพัฒนาการ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ การนำสื่อการสอนไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้ว จึงผลิออกมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การทดสอบแบบเดี่ยว (1 : 1)

เป็นการทดสอบกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กอ่อน เด็กปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบแบบเดี่ยวนี้อาจมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตก เมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงมาก ก่อนนำไปใช้ทดสอบแบบกลุ่ม E_1 / E_2 ที่ได้จะมีค่า 60/60

2. การทดสอบแบบกลุ่ม (1 : 10)

เป็นการทดสอบกับผู้เรียน 6 – 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10 % นั่นคือ E_1 / E_2 ที่ได้จะมีค่า 70/70

3. การทดสอบแบบกลุ่ม (1 : 100)

เป็นการทดสอบกับผู้เรียน 40 –100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 % ก็ให้ยอมรับ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อการสอนใหม่โดยยึดสภาพเป็นจริงเป็นเกณฑ์

เผชิญ กิจกรรมการ (2544 : 46 – 51) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ ทั้งสองวิธีนี้ต้องควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้

การหาประสิทธิภาพของชุดสื่อประสมจะต้องนำประสิทธิภาพที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คาดหวังมีหลักเกณฑ์ ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 495) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของสื่อประสม มี 2 ประเภท คือ

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง คือ ประเมินพฤติกรรมย่อยหลายๆพฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ (Process)” ของผู้เรียน ที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่มและเดี่ยว
2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย คือ ประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากผลการทดสอบหลังเรียน

เผชิญ กิจกรรมการ (2544: 50 – 51) กล่าวถึงเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน จะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80 / 80, 85 /85 และ 90 / 90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากอาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายอาจตั้งไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนั้นยังตั้งเกณฑ์เป็นความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 ซึ่งหมายความว่า ถ้าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วได้ค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.5

จากแนวคิดดังกล่าวจะพบว่า ผู้เรียนมีส่วนสำคัญที่สุดในการให้ข้อมูลด้านผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งออกมาในรูปแบบของคะแนนในการทำแบบฝึกหัด (คะแนนระหว่างเรียน) และคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนสอบหลังเรียน) ทั้งการสอบก่อนเรียนและการสอบหลังเรียน

การคำนวณค่าประสิทธิภาพของชุดสื่อประสม ใช้สถิติในการคำนวณ ดังนี้ (เผชิญ กิจกรรมการ. 2544: 49)

การคำนวณหาค่า E_1 (หาประสิทธิภาพกระบวนการ)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

การคำนวณหาค่า E_2 (ประสิทธิภาพผลลัพธ์)

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในบทเรียน
 E_2 แทน ประสิทธิภาพของบทเรียนในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการฝึกปฏิบัติการกิจในบทเรียน
 $\sum Y$ แทน คะแนนที่ได้รับรวมของผู้เรียนจากแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของชุดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงระดับเกณฑ์ 80/80 จากการเรียนรู้ด้วย ชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียนประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 80 ตัวแรก ประสิทธิภาพกระบวนการ เป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย 80 ตัวหลัง ประสิทธิภาพผลลัพธ์ เป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งรูปแบบการหาดัชนีประสิทธิผล มีลักษณะดังนี้ (เผชญิ กิจระการ. 2542 : 1-3 ; อ้างอิงมาจาก Goodman, Fletcher and Schneider, 1980 : 30 – 34)

$$E.I. = \frac{\text{คะแนนรวมทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{คะแนนรวมทดสอบก่อนเรียน}}$$

จากสูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จำนวนเศษของ E.I. จะเป็นเศษที่ได้จากการวัดระหว่างการทดสอบก่อนเรียน และการทดสอบหลังเรียน ซึ่งคะแนนทั้ง 2 ชนิดนี้ จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ทำได้

ตัวหารของดัชนี คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสูงสุดที่นักเรียนจะสามารถทำได้

ฮอฟแลนด์ (เผชิญ กิจระการ. 2542 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Hovland, 1949 ; unpage) ได้เสนอดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ซึ่งคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุด ที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ ฮอฟแลนด์เสนอว่าค่าความสัมพันธ์ของการทดลอง จะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

เวบบ์ (เผชิญ กิจระการ. 2542 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Webb, 1963 ; unpage) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้วิธี 3 แบบ ซึ่งเพิ่มเติมจากดัชนีประสิทธิผลของฮอฟแลนด์ โดยเวบบ์ ให้ความสนใจค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ซึ่งเรียกว่าวิธีการ Conventional โดยจะคำนวณจากการนำค่าคะแนนร้อยละของกลุ่มควบคุมออกจากคะแนนร้อยละของกลุ่มทดลองซึ่งหารด้วยคะแนนร้อยละของกลุ่มควบคุม ผลที่ได้จะแสดงเป็นร้อยละที่เพิ่มขึ้น (หรือลดลง) เปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประสิทธิผลสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบนักเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลง ให้เป็นร้อยละ หาค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียน นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีประสิทธิผลโดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียน ได้เท่าใดนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ จากการคำนวณพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียน ปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือได้คะแนน 0 เท่าเดิม

บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 158-159) กล่าวถึงการวิเคราะห์หาประสิทธิผลของสื่อวิธีสอน หรือนวัตกรรมไว้ว่าเพื่อที่จะทราบว่าสื่อการเรียนการสอน วิธีสอน หรือนวัตกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา

ประสิทธิผล (Effectiveness) เพียงใด ก็จะทำสื่อที่พัฒนาขึ้นนั้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับที่ได้ออกแบบมาแล้ว นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการให้ผลอย่างชัดเจนแน่นอน ซึ่งนิยมวิเคราะห์และแปลผล

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542 : 295) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 55) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว จากความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น หมายถึงความรู้ความสามารถในด้านคุณลักษณะเชิงทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ แล้วแสดงผลตอบสนองต่อเครื่องมือที่ใช้วัดจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 50) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้นโดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 50) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอนนั้น

เกียรติสุดา ศรีสุข (2549 : 94) กล่าวว่า การรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการกระตุ้น หรือทำให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงออกมาซึ่งความรู้ ความสามารถ และความรู้สึคนึกคิดต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปตามที่ต้องการ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ที่ได้ผ่านการเรียนรู้มาแล้ว โดยอาจจะเป็นการทดสอบข้อเขียน หรือการปฏิบัติจริง

3. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัด หรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่า นักเรียนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึงแบบทดสอบ ที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกนักเรียนเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นๆ เทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

4. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มีดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 73-96)

1. เขียนตอนนำหรือคำถามให้เป็นประโยคสมบูรณ์ อาจใส่เครื่องหมายปริศนา (?) แต่ไม่ควรสร้างแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดสับสนในการคิดหาคำตอบ

2. เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่ไขว้เขว สามารถมุ่งสร้างความคิดในการตอบไปถูกทิศทาง ไม่ต้องอ่านคำตอบย้อนขึ้นย้อนลงหลายครั้ง

3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่มีประโยชน์ สามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลาย ๆ ด้าน

4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกตินักเรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม และตอบคำถามที่ถามกลับหรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก

5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องไม่ต้องนำมาเขียน จะช่วยให้คำถามรัดกุม ชัดเจนมากขึ้น

6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกภาพ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีโครงสร้างสอดคล้องกันเองเดียวกัน ควรเรียงลำดับตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปมาก

7. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม
 8. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว
 9. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือจะกำหนดตัวถูกหรือผิด เฉพาะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคมหรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้
 10. เขียนตัวเลือกให้มีอิสระขาดจากกัน คืออย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่ง หรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น
 11. ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัว เขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็กลายเป็นข้อสอบแบบ ถูก- ผิด ถ้าเป็นข้อสอบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวตัวเลือก
 12. อย่าแนะนำคำตอบ
5. การวิเคราะห์แบบทดสอบ
- 5.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
 - 5.1.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อแบบอิงกลุ่ม เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนภายในกลุ่มเพื่อดูว่าใครเก่งกว่า ได้แก่ การหาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีลำดับชั้น ดังนี้
 - ขั้นที่ 1 นำข้อสอบที่สร้างเรียบร้อยแล้ว (ควรจะสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรด้านพุทธิพิสัย) หรือสร้างตามตารางความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำการวิเคราะห์เป็นรายบท หรือรายประเด็น ไปทดสอบกับนักเรียนจำนวนหนึ่ง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน
 - ขั้นที่ 2 เรียงกระดาษคำตอบจากคะแนนสูงสุดไปหาต่ำสุด
 - ขั้นที่ 3 นับกระดาษคำตอบจากข้างบนลงมาจำนวนหนึ่ง เรียกว่า กลุ่มสูง และนับกระดาษคำตอบจากข้างล่างขึ้นมาให้มีจำนวนเท่ากับกลุ่มสูง เรียกว่า กลุ่มต่ำ (ใช้กลุ่มละ 25% - 50%)
 - 5.1.2 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ ถ้ากล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ มักกล่าวถึงการหาคุณลักษณะด้านความยากและอำนาจจำแนก แต่ข้อสอบอิงเกณฑ์เป็นข้อสอบที่ต้องเน้นความสามารถในการวัดตามจุดประสงค์นั้นอย่างแท้จริง แม้จะเป็นข้อที่ยากหรือยากก็ไม่ถือว่าเป็นข้อสอบที่ไม่ดี ค่าความยาก จึงไม่ได้นำมาชี้ถึงคุณภาพ และไม่ได้นำมาเป็นเกณฑ์สำคัญในการคัดข้อสอบ สิ่งที่สำคัญคือ ค่าอำนาจจำแนก

การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ จึงมุ่งเน้นการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเพียงอย่างเดียวซึ่งมีหลายวิธี แต่ในที่นี้จะกล่าวถึง 2 วิธี คือการหาค่าอำนาจจำแนกจากผล การสอบสองครั้ง (ก่อนสอนและหลังสอน) หรือเรียกว่าค่า S และจากผลการสอบครั้งเดียว (หลังสอน) หรือเรียกว่าค่า B แต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

วิธีที่ 1 การหาค่าอำนาจจำแนก จากผลการสอบสองครั้ง (ก่อนสอนและหลังสอน) เป็นวิธีหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบที่เสนอโดยคริสปินและเฟลด์ฮูเซน (Kryspin and Feldhuson) เรียกค่าอำนาจจำแนกดังกล่าวว่า ดัชนี เอส (S-Index หรือ Sensitivity Index)

วิธีที่ 2 การหาค่าอำนาจจำแนก จากผลการสอบครั้งเดียว (หลังสอน) เป็นวิธีการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ที่เสนอโดยเบรนแนน (Brennan) ค่าอำนาจจำแนกที่หาโดยวิธีนี้เรียกว่า ดัชนี บี (B – Index หรือ Brennan Index)

5.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบทั้งฉบับ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ แยกกล่าวได้ดังนี้

5.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ แยกเป็นแบบอิงกลุ่มและ อิงเกณฑ์ มีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบอิงกลุ่ม วิธีหาค่าความเที่ยงตรงที่นิยมใช้ แบ่งเป็น 4 วิธี คือ

5.2.1.1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา วิธีหาค่าความเที่ยงตรงแบบนี้ คือ วิเคราะห์เนื้อหาและจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรก่อนที่จะสร้างแบบทดสอบ แล้วพิจารณาตรวจสอบว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนั้น ข้อคำถามทั้งหมดได้สัดส่วนพอที่จะเป็นตัวแทนของบรรดาความรู้ทั้งหมด และข้อคำถามต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง) ที่กำหนดขึ้น

5.2.1.1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง วิธีการหาค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีที่เรียกว่า Known group Technique คือใช้กลุ่มตัวอย่างที่ทราบแล้วว่ามีความสามารถด้านนั้น มากน้อยเพียงใดเป็นหลักสำหรับการเปรียบเทียบ หรือใช้วิธี Pretest-Posttest Technique คือ วิธีทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยถือหลักว่าคะแนนสอบหลังเรียนควรมากกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน

5.2.1.1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ วิธีหาค่าความเที่ยงตรงชนิดนี้สามารถทำได้โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบนั้นไปเปรียบเทียบกับลำดับความสามารถของนักเรียน ตามสภาพความเป็นจริงที่ครูสังเกตเห็นในปัจจุบันเป็นตัวเกณฑ์

5.2.1.1.4 ความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์ วิธีหาค่าความเที่ยงตรงชนิดนี้สามารถทำได้โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบนั้นไปเปรียบเทียบกับผลการจัดลำดับ หรือคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังจากการศึกษาเล่าเรียนมาระยะหนึ่งเป็นเกณฑ์ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (r)

5.2.1.2 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ วิธีหาค่าความเที่ยงตรงที่นิยมใช้ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

5.2.1.2.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แบ่งย่อยเป็น 2 วิธี คือ

5.2.1.2.1.1 อาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา และด้านการวัดผล ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก เรียกว่าวิธีหา IOC (Index of Objective Congruence)

5.2.1.2.1.2 อาศัยเทคนิคการตรวจสอบจากการทดลองหรือเทคนิคเชิงประจักษ์

5.2.1.2.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ในการหาค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างมีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้คือ วิธีของคาร์เวอร์ (Carver Method) โดยยึดแนวความคิดที่ว่า ผู้ที่เรียนแล้วน่าจะสอบผ่าน ผู้ที่ยังไม่ได้เรียนน่าจะสอบไม่ผ่าน

5.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แยกเป็นแบบอิงกลุ่ม และอิงเกณฑ์ มีรายละเอียด ดังนี้

5.2.2.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงกลุ่ม นิยมใช้ แบ่งเป็น 4 วิธี คือ

5.2.2.1.1 วิธีทดสอบซ้ำ (Test – Retest Method) โดยสร้างแบบทดสอบ 1 ฉบับที่ต้องการหาค่าความเชื่อมั่นไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง 2 ครั้ง ในสถานการณ์ที่เหมือน ๆ กัน

5.2.2.1.2 วิธีใช้แบบทดสอบคู่ขนาน (Parallel Forms Method) โดยสร้างแบบทดสอบ 2 ฉบับ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน (จำนวนข้อเท่ากัน วัดในเนื้อหาเดียวกัน) ทำการทดสอบนักเรียนทั้ง 2 ฉบับ ในวันเดียวกันแล้วใช้สูตรของเพียร์สันเช่นเดียวกับวิธีในข้อ 2.2.1.1

5.2.2.1.3 วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split – Half Method) โดยสร้างแบบทดสอบ 1 ฉบับ แล้วทำการทดสอบกับนักเรียนเพียง 1 ครั้ง แต่ตรวจให้คะแนน 2 ครั้ง ๆ ละครึ่งฉบับ แล้วใช้สูตรของเพียร์สัน เช่นเดียวกับวิธีในข้อ 1 แต่ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ จะเป็นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเพียงครึ่งฉบับ ฉะนั้นจึงต้องนำมาปรับขยายให้เต็มฉบับโดยใช้หลักของ สเปียร์แมน บราวน์ (Spearman Brown)

5.2.2.1.4 วิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method) วิธีนี้มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าการหาความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ซึ่งดำเนินการสอบเพียงครั้งเดียว ด้วยแบบทดสอบ 1 ฉบับ และต้องเป็นประเภท ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

5.2.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามแนวอิงเกณฑ์มีหลายแนวคิด แต่ในที่นี้จะจำแนกเป็น 2 แนวคิด

5.2.2.2.1 ความเชื่อมั่นที่เป็นการตรวจหาความสอดคล้องในการจำแนกผู้รอบรู้และผู้ไม่รอบรู้ อาจทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่หนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนาน 2 ฉบับ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

วิธีที่สอง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม สอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มเดียว ทั้ง 2 วิธี มีวิธีคำนวณ 3 วิธี คือ

- 1) วิธีของคาร์เวอร์ (Carver Method) : ข้อสอบ 2 ฉบับ หรือ
ฉบับเดียวแต่สอบซ้ำ
- 2) วิธีของแฮมเบิลตัน และโนวิก (Hambleton and Novick
Method)
- 3) วิธีของสวามินาธาน แฮมเบิลตัน และอัลจิโน (Swaminathan,
Hambleton and Algina Method)

5.2.2.2.2 ความเชื่อมั่นชนิดที่เป็นการตรวจหาความสอดคล้องของคะแนน
แต่ละคนที่แปรปรวนไปจากคะแนนจุดตัด โดยใช้ แบบทดสอบ 1 ฉบับ ทดสอบกับนักเรียน 1 กลุ่ม
ครั้งเดียว ซึ่งมีวิธีคำนวณหลายวิธี แต่จะกล่าวถึง 2 วิธี คือ

5.2.2.2.1 วิธีของโลเวท (Lovett Method) วิธีนี้นำแบบทดสอบ
อิงเกณฑ์ฉบับเดียว ไปทดสอบนักเรียน 1 กลุ่ม เพียงครั้งเดียว

5.2.2.2.2 วิธีของลิวิงสตัน (Livingston Method)

ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถ
ทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียนรู้
ประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งดูจากผลการทดสอบหลัง
เรียน และความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ตามพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ กล่าวว่า
เป็นสภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดอ้อมใจ เมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจ ได้รับการ
ตอบสนองของความหมายของพึงพอใจมีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจาก
ความสำเร็จ ความประสพในสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ เป็นความรู้สึกที่สามารถปรับเปลี่ยนได้เสมอขึ้นอยู่กับ
สภาพการณ์ สภาพแวดล้อม ช่วงเวลาในขณะนั้นๆ ความพึงพอใจเป็นพลังแห่งการสร้างสรรค์
สามารถกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจ (วรารักษ์ ช่วยนุกิจ. 2544 : 8)

ความพึงพอใจมีแหล่งกำเนิดจาก

1. การอบรมตั้งแต่เล็ก ๆ เป็นไปในลักษณะค่อยๆซึมจากการเลียนแบบพ่อแม่ และ
คนข้างเคียง ไม่ต้องมีใครสอน ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นเรื่องของการเรียนรู้

2. ประสบการณ์ของบุคคล
3. การรับถ่ายทอดความพอใจที่มีอยู่
4. สื่อมวลชน

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ และสภาพแวดล้อม ความพึงพอใจสามารถกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจ ในการปฏิบัติตนต่อสิ่งนั้น ๆ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

การสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่านดังนี้

Skinner (1971 : 1-63, 96-120) ได้อ้างคำกล่าวของ Jean-acques Rousseau ที่แสดงความคิดในแนวเดียวกันจากหนังสือ ”เอมีล”(Emile) โดยให้ข้อคิดแก่ครูว่า จงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่าเขาอยู่ในความควบคุมของตัวเองแม้ว่าผู้ควบคุมที่แท้จริงคือครูไม่มีวิธีใดดีไปกว่าการให้เขาได้แสดงความรู้สึกว่าเขามีอิสระเสรีภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะมีกำลังด้วยตัวเอง ครูควรปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำ แต่เขาควรจะทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

Whitehead (1967 : 1-41) แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกันเขากล่าวว่าถึง จังหวะของการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาว่ามี 3 ขั้น คือ จุดยีน (Thesis) จุดแย้ง (Antithesis) และจุดปรับ (Synthesis) ซึ่งไวท์เฮด เรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพึงพอใจ (Fomance) การทำความเข้าใจ (Precision) และการนำไปใช้ (Generalization) ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรจะเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ

การสร้างความพึงพอใจ - นักเรียนรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้นพอใจกับการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ ๆ

การทำความเข้าใจ - มีการจัดระเบียบให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

การนำไปใช้ - นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮด กล่าวถึงการสร้างภูมิปัญญา (Wisdom) ในระบบการศึกษาว่าได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาแล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียวคือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่สาระสำคัญของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะคือ เสรีภาพ วิทยาการ เสรีภาพ (Freedom-Discipline-Freedom) ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพึงพอใจ วิทยาการ จังหวะที่สองคือ ขั้นตอนการทำความเข้าใจ และเสรีภาพในช่วงสุดท้าย คือ การนำไปใช้

วงจรถ่วงน้ำหนักไม่ได้มีวงจรถ่วงน้ำหนักแต่มีลักษณะเป็นวงจรถ่วงน้ำหนัก วงจรถ่วงน้ำหนักเปรียบได้เซลล์หนึ่งหน่วยและขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรถ่วงน้ำหนักที่มีวงจรถ่วงน้ำหนักประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น และวงจรถ่วงน้ำหนักของบุคคลช่วงอายุจะเป็นระดับดังนี้

ตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 13 หรือ 14 ปี	เป็นขั้นของความสนใจ
ช่วงอายุ 14-18 ปี	เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
ช่วงอายุ 18 ปี ขึ้นไป	เป็นขั้นของการนำไปใช้

นอกจากนี้วิทยาการทั้งหลายในแขนงต่าง ๆ ก็มีวงจรถ่วงน้ำหนักของการพัฒนาการและระดับของการพัฒนาเหล่านี้เช่นกัน

เมื่อประมวลความคิดทั้งของสกินเนอร์และไวท์เฮดเข้าด้วยกันพอจะสรุปได้ว่า เสรีภาพเป็นปฐมเหตุของการนำบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่การศึกษาต้องการนั่นคือ เป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

เสรีภาพเป็นบ่อเกิดความพึงพอใจในการเรียน ดังนั้นการมีเสรีภาพในการเรียนจึงเป็นการสร้างความพึงพอใจในการเรียน ความพอใจทำให้คนมีการพัฒนาการในตนเอง วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตในเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้าง ๆ โดยทั่วไป คือ การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตัดสินใจด้วยตนเองเพื่อตนเอง เป็นการควบคุมที่ผู้ถูกควบคุมไม่รู้ตัว ดังนั้นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการการศึกษา คือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชาหรือจัดให้มีหัวข้อหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน เป็นต้น

Herzberg (1959 : 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยการกระตุ้น (Motivation Factors)
2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors)

ซึ่งปัจจัยทั้งสองเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียง ผู้อำนวยการหรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้นั้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จจึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและ

สถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่ง แบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Reward) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Reward) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดย ความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้น จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ และมีความสุขของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพลงประกอบการเรียน ประวัติศาสตร์สากล เรื่อง พัฒนาการยุโรปสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ซึ่งวัดโดยใช้แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ประเสริฐ พลอยบุตร (2550 : 58) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านหนองจอกวงกำแพง อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ 1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านหนองจอกวงกำแพง อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้ง 8 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านหนองจอกวังกำแพง อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.25/91.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ชอนกลิน เพียรภสิกรรม (2551 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง อาณาจักรสุโขทัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาดัชนีประสิทธิผลชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย และศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไตรราชูร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 82.30/81.00 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ชุดการสอนมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.60 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน วิชา ประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย มีความคงทนในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณิงนิจ จันท์แก้ว (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบและไม่มีเพลงประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านแพะพิทยาและโรงเรียนบ้านแม่หาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 15 คน รวม 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้โรงเรียนบ้านแพะพิทยาเป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนบ้านแม่หาร เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มีเพลงประกอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบสองกลุ่มอิสระ (t-test for independent samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มี

เพลงประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบในด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ ด้านวัดและประเมินผล โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ประพิศ ทรงวิชา (2553 : 68) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.42/86.91 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความตระหนักในความพึงพอใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คือมีคะแนนเฉลี่ย 4.61

พนารัตน์ ศรีปัญญากร (2553 : 105 – 111) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้อเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ 2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ 3. เพื่อทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ 4. เพื่อประเมินและปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิภาพ 81.11/83.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ ผลการประเมินและปรับปรุงชุดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพิน มีชัย (2554 : 101) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ผักปลอดสารพิษ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างชุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ผักปลอดสารพิษ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย ชุดการจัดการเรียนรู้ 6 ชุดย่อย ชุดที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพืชผัก ชุดที่ 2 เรื่อง การเลือกพื้นที่ปลูกผัก ชุดที่ 3 เรื่อง ผักปลอดสารพิษ ชุดที่ 4 เรื่อง เครื่องหมายและตราสัญลักษณ์ ชุดที่ 5 เรื่อง วิธีเลือกซื้อผักที่ปลอดภัย และ ชุดที่ 6 เรื่อง ชุดตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักและผลไม้ ชุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ผักปลอดสารพิษ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย 87.06/83.44

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการจัดการเรียนรู้ เรื่องผักปลอดสารพิษ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

เยาวลักษณ์ น้อยมิ่ง (2554 : 126-128) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ 3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ 5. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ 6. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ พบว่า ชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ 88.32/83.14 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.7054 หมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.54 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์มีคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ มีคะแนนสอบหลังเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนผ่านไป 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน หมายความว่า นักเรียนเกิดความคงทนในการเรียนรู้ นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกการเรียนรู้ด้านการคิดที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง ปราบกฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ มีคะแนนสอบวัดความสามารถด้านการคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรพจน์ นาคถมยา (2554 : 88) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาโดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การเงินการธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การเงิน การธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.81/84.67 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การเงิน การธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล มีคะแนนเฉลี่ย 127.22 คะแนนเต็ม 150 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.81 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.67 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การเงิน การธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาสังคมศึกษา เรื่องการเงิน การธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7674 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 76.74 แสดงว่านักเรียนมีความรู้และพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การเงินการธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การเงิน การธนาคาร และการคลังภาครัฐบาล มีความพึงพอใจเป็นรายด้านดังนี้ ด้านสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

ณเอก อึ้งเสื่อ (2555 : 135) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งานประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ชุด ที่มีประสิทธิภาพ 83.10/81.83 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ขณะปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน พบว่านักเรียนปฏิบัติงานได้ตามกระบวนการทำงานตามขั้นตอน ผลงานที่สร้างขึ้นมีความสวยงาม มีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติงานตามรายการประเมินได้ อยู่ในเกณฑ์ดี และผลการวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับดี ที่ผ่านการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คลินเกอร์และกูลสบี้ (Klinger, & Goolsby, 1999, pp.50-59) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนโดยการใช้เพลงเข้ามาสู่กระบวนการทางภาษาในแบบผสมผสาน (Immersion) และแบบวลีต่อวลี (phrase-by-phrase) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา 2 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกการฟัง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชอบเรียนโดยใช้เพลงประกอบ และพอใจกับวิธีการทั้ง 2 แบบ แต่การเรียนแบบผสมผสานนักเรียนจะทำผิดน้อยกว่าวิธีวลีต่อวลี จากการวิเคราะห์ พบว่าการเรียนแบบผสมผสานนักเรียนจะได้เห็นภาพทั้งหมด ทำให้นักเรียนชอบและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วกว่า

Boyd-Struthers (2008) ทำการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้พหุปัญญาเกี่ยวกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนในวิชาศิลปะ งานวิจัยเรื่องนี้ได้ทำการศึกษารูปแบบการสอน ของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จากการวิจัยสรุปได้ว่าวิธีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนได้ผลดี คือ การกระตุ้นด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการใช้พหุปัญญาเพื่อทำให้เกิดความน่าสนใจ การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติที่มีผลงานออกมาชัดเจนเป็นรูปธรรม และส่งเสริมแนวคิดเชิงคุณภาพโดยการจัดให้มีการสอนศิลปะเป็นพื้นฐาน สำหรับผลการวิจัยใช้แบบทดสอบวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ (The Torrance Test of Creative Thinking : TTCT) ซึ่งพัฒนาโดยทอร์แรนซ์ ในการประเมินและเปรียบเทียบระดับคะแนนจากหลักสูตรทั้งหมดใน 4 ปีต่อเนื่องกัน

Ergin Ismet (2008 : 47 – 59) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบ 5E กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับเจตคติของนักเรียนเรื่อง "Inclined Projectile Motion" การวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 1 จำนวน 84 คนในภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิปีการศึกษา 2004 – 2005 โดยใช้ชุดการสอนแบบ 5E ประยุกต์ใช้ในหัวข้อ Inclined Projectile Motion ในบทเรียนวิชาฟิสิกส์ของ GATA Noncommissioned Health Officer Preparation School โดยศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับเจตคติของนักเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ชุดการสอนแบบ 5E มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีเจตคติทางบวกต่อวิชาที่เรียนมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

Kai-Ping Wang. (2012 : 131-149) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการปฏิบัติงานนักศึกษายาบาล เรื่อง เคมีการเรียนรู้ โดยการนำชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบกลุ่มร่วมมือ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ และการเรียนรู้แบบดั้งเดิมกับการเรียนรู้วิชาเคมี นักศึกษายาบาลที่วิทยาลัยจูเนียร์ทำปีในภาคเหนือของไต้หวัน จำนวน 144 คน จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มการแข่งขันแบบกลุ่มร่วมมือ สูงกว่าแบบกลุ่มร่วมมือที่ไม่ใช้การแข่งขัน อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ชุดการสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญสำหรับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางความคิดได้ดีขึ้น และชุดการสอนมุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตาม ความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น